

1

ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1

20 λεπτά

- 1) Πώς σχετίζεται η ειρήνη του Λόντι, που υπογράφεται το 1454 με την κίνηση της Αναγέννησης, που ανθεί τις επόμενες δεκαετίες στην Ιταλική χερσόνησο;
Ποια τα χρονικά όρια της κίνησης αυτής;

.....
.....
.....
.....
.....
.....

*

- 2) Να εντοπίσεις στο χάρτη την πόλη - κράτος της Φλωρεντίας και να εξηγήσεις γιατί έγινε ένα απ' τα σπουδαιότερα κέντρα της Αναγέννησης.

.....
.....
.....
.....
.....
.....

*

3) Να διερευνήσεις τη συμβολή των παρακάτω προσώπων στην ανάπτυξη και εξάπλωση της αναγεννησιακής δημιουργίας.

- α) Λεονάρντο ντα Βίντσι
  - β) Ραφαήλ Σάντι
  - γ) Μπραμάντε
  - δ) Μιχαήλ Άγγελος
  - ε) Δομήνικος Θεοτοκόπουλος (Ελ. Γκρέκο)
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-

***

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 2

20 λεπτά

- 1) Τι ήταν η θρησκευτική μεταρρύθμιση και ποια τα χρονικά της όρια;
-
-
-
-
-
-
-
-
-

2) Αφού μελετήσεις στο χάρτη τα κρατίδια-πριγκιπάτα, δουκάτα- που αποτελούν τη Γερμανία την εποχή που εμφανίζεται η θρησκευτική μεταρρύθμιση (1517), να εντοπίσεις:

- α) τη Σαξονία, απ' όπου ξεκινά η Μεταρρύθμιση.
- β) Τις εδαφικές αλλαγές που επιφέρει η Συνθήκη της Αυγούστας (1555), καθώς και τα πριγκιπάτα της Β. Γερμανίας που υιοθετούν τα κηρύγματα της Μεταρρύθμισης και ισχυροποιούνται (π.χ. Κλεβέ, Βρανδεμβούργο, Γιούλιχ κτλ.).

Ποιοι ήταν οι διαμαρτυρόμενοι ή προτεστάντες;

3) Να προσδιορίσεις το ρόλο των παρακάτω προσώπων στην εκδήλωση και εξάπλωση της θρησκευτικής μεταρρύθμισης.

- A. Πάπας Λέων Ι':
- B. Αυτοκράτορας Κάρολος Ε':
- Γ. Μ. Λούθηρος:
- Δ. Καλβίνος:
- Ε. Ζβίγγλιος:

2**ΟΙ ΑΝΑΚΑΛΥΨΕΙΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΧΩΡΩΝ
ΚΑΙ ΟΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ
ΣΤΗ ΔΥΤΙΚΗ ΕΥΡΩΠΗ ΤΟ 16ο - 17ο ΑΙΩΝΑ****ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ****1 ώρα**

1) Να συνδέσεις τα παρακάτω ιστορικά πρόσωπα με τις ανακαλύψεις των νέων χωρών, συνθέτοντας ένα σύντομο κατατοπιστικό κείμενο:

Κολόμβος
Μαγγελάνος
Βεσπούτσι

.....
.....
.....

*

2) Ποια γεγονότα, καθοριστικά για την ανακάλυψη των νέων χωρών αλλά και νέων θαλάσσιων δρόμων, πραγματοποιούνται στις παρακάτω χρονολογίες;

1487
1492
1498

.....
.....
.....

*

Ιστορικός Άτλαντας Centennia

3) Παρακολούθησε τις πολιτικές εξελίξεις που διαδραματίζονται στην Αγγλία μέσα από τις παρακάτω χρονολογίες:

- 1642
- 1644
- 1646 - 48
- 1649
- 1660
- 1689

4) Να εντάξεις μέσα στα γεγονότα του Αγγλικού εμφυλίου πολέμου τις παρακάτω ομάδες και πρόσωπα:

- Όλιβερ Κρόμγουελ
- Κοινοβούλιο
- Φιλοβασιλικοί

5) Τι γνωρίζεις για το νόμο που ψηφίστηκε το 1679 κι έμεινε γνωστός με το όνομα Habeas Corpus.

---

*

6) Τι συνέβη στη Γαλλία τη νύχτα του Αγίου Βαρθολομαίου τη χρονιά 1572 (σφαγή του Αγίου Βαρθολομαίου);

---

*

7) Τι ήταν το διάταγμα ή έδικτος της Νάντης που εκδόθηκε το 1598;

---

*

8) Πώς διαμορφώνονται οι ισορροπίες στην Ευρώπη και οι σχέσεις των ευρωπαϊκών κρατών μετά τη συνθήκες της Βεστφαλίας το 1648;

---

*

9) Να επισημάνετε στο χάρτη τα εμπόλεμα μέρη και τα θέατρα των συγκρούσεων του τριακονταετούς πολέμου.

***

3

**Η ΡΩΣΙΑ ΤΟ 18Ο ΑΙΩΝΑ
ΚΑΙ Η ΠΑΡΟΥΣΙΑ ΤΗΣ
ΣΤΙΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ****ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ****1 ώρα**

1) Όπως γνωρίζεις, ο 18ος αιώνας είναι για τη Ρωσία η εποχή που επεμβαίνει δυναμικά στις ευρωπαϊκές εξελίξεις.

Παρακολούθησε την πορεία της όπως σημειώνεται στους χάρτες μέσα από τα γεγονότα που αντιστοιχούν στις παρακάτω χρονολογίες:

1711

1718

1723 - 24

1733 - 34

---

*

2) Επισήμανε τη στάση που κρατά η Ρωσία στη διάρκεια του επταετούς πολέμου (1756 - 1763) και τη δραστηριότητα που αναπτύσσει:

---

*

Ιστορικός Άτλαντας Centennia

3) Πώς διαμορφώνονται οι ισορροπίες στην Ευρώπη μετά την υπογραφή της Ειρήνης του Παρισιού (1763) και ποια οφέλη προκύπτουν για τη Ρωσία;

---

*

4) Να επισημάνεις τη συμβολή του Μεγάλου Πέτρου και της Αικατερίνης Β' της Μεγάλης στην ανάπτυξη και ισχυροποίηση της Ρωσίας.

---

*

5) Παρακολούθησε μέσα απ' τους χάρτες και το κείμενο τους δύο ρωσοτουμρκικούς πολέμους που συμβαίνουν, ο πρώτος το διάστημα 1769 - 1774 και ο δεύτερος από το 1787 - 1792.

*

6) Ποιον πόλεμο τερματίζει η συνθήκη του Κιουρτσούκ Καϊναρτζή και ποιοι οι όροι της;

Παρατήρησε το ευνοϊκό καθεστώς που διαμορφώνει για τους 'Ελληνες.

*

7) Παρακολούθησε στο χάρτη τους διαμελισμούς της Πολωνίας που συνέβησαν τα χρόνια 1772, 1793 και τέλος το 1795. Ποιες χώρες πήραν μέρος και ποια η αιτία των διαμελισμών αυτών;

***

4

ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

2 ώρες

- 1) Στη διάρκεια της Τουρκοκρατίας οι Έλληνες υπέστησαν ποικίλες καταπιέσεις και περιορισμούς. Να εντάξεις σ' αυτό το κλίμα τον εξισλαμισμό και το παιδομάζωμα και να τα αξιολογήσεις.
- .....
.....
.....
.....
.....
.....

*

- 2) Ποιος ήταν ο ρόλος και η θέση του Πατριάρχη και του κλήρου στη διάρκεια της Τουρκοκρατίας; Στην απάντησή σου να λάβεις υπόψη σου την δράση των Πατριαρχών Κυρίλλου Λούκαρη και Γρηγορίου Ε' καθώς και του Κοσμά του Αιτωλού.
- .....
.....
.....
.....
.....
.....

3) Τι γνωρίζεις για τους προεστούς ως φορείς εξουσίας στις υπόδουλες ελληνικές κοινότητες;

.....
.....
.....
.....
.....

*

4) Πώς δημιουργήθηκαν οι ομάδες των κλεφτών και αρματολών και ποια η δράση τους στα χρόνια της οθωμανικής κυριαρχίας;

.....
.....
.....
.....
.....

*

5) Όπως γνωρίζεις όλη τη διάρκεια της τουρκοκρατίας οι Έλληνες προσπαθούσαν με διάφορα κινήματα να πετύχουν την απελευθέρωσή τους. Περίγραψε ορισμένα απ' αυτά έχοντας σαν άξονα τις παρακάτω χρονολογίες:

1480, 1611, 1770, 1780, 1806

.....
.....
.....
.....
.....

*

- 6) Να ορίσεις το κίνημα του Νεοελληνικού Διαφωτισμού που διαμορφώνεται στον Ελληνικό χώρο την περίοδο 1750 - 1821 και να εντάξεις στο κίνημα αυτό το Ρήγα Φεραίο και τον Αδαμάντιο Κοραή.

---

*

- 7) Τι γνωρίζεις για την «Ελληνική Νομαρχία» που εκδίδεται το 1806 στην Ιταλία και το περιοδικό "Ερμής ο Λόγος" που εκδίδεται απ' το 1811 ως το 1821 στη Βιέννη;

---

*

- 8α) Ποιες είναι οι τρεις σημαντικές για τον ελληνισμό ευρωπαϊκές συνθήκες, που συνήφθησαν από το τέλος του 17ου έως το τέλος του 18ου αιώνα, πού έλαβαν χώρα και αποτέλεσμα ποιων πολέμων ήταν;

*

8β) Να μελετήσεις τους όρους των παραπάνω συνθηκών και να εξετάσεις το καθεστώς που δημιουργείται για τον υπόδουλο ελληνισμό.

***

5

Η ΓΑΛΛΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ Η ΕΞΑΠΛΩΣΗ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΟΥ ΝΑΠΟΛΕΟΝΤΑ

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

30 λεπτά

1) Η Γαλλική Επανάσταση ξεσπά το 1789. Κάνε μια γρήγορη ανίχνευση του κειμένου στο χρόνο αυτό και απάντησε:

- a) Ποια ήταν η κυριότερη αιτία της επανάστασης.

.....
.....
.....

- b) Με ποια πράξη του λαού εκδηλώνεται.

.....
.....
.....

- c) Αντιστοίχισε τα δεδομένα της ομάδας A μ' εκείνα της ομάδας B.

- A:
1 Λαφαγιέτ
2 Δαντών
3 Αύγουστος 1792
4 Αύγουστος 1789

- B:
a 'Ένας απ' τους ηγέτες της Γαλλικής Επανάστασης που αποκεφαλίστηκε το 1794.
α Ο πρώτος αρχηγός της Γαλλικής Επανάστασης (1789)
β 'Ένας απ' τους αρχηγούς της "Έπιτροπής Κοινής Σωτηρίας" που αναλαμ βάνει τη διακυβέρνηση με κύριο όπλο την τρομοκρατία (1793).
γ Δημοσιεύονται τα "Δικαιώματα του Ανθρώπου και του Πολίτη".

δ Καταργείται η Συνταγματική Μοναρχία.

2) Παρακολούθησε την εξάπλωση της Γαλλίας:

α) στα χρόνια 1796 - 1797 και 1798 - 1799 όταν ο Ναπολέοντας είναι στρατηγός της Επανάστασης.

β) στα χρόνια 1808 - 1810 όταν ο Ναπολέοντας είναι πια Αυτοκράτορας της Γαλλίας.

*

3) Ανάμεσα σε ποιες χώρες υπογράφεται η Συνθήκη του Καμποφόρομιο (1797) και ποιες εδαφικές αλλαγές σημειώνονται μετά την υπογραφή της; Ποια η επίπτωσή της για τον ελλαδικό χώρο;

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

*

4) Ανάμεσα σε ποιους αυτοκράτορες συνάπτεται η συμφωνία του Τίλσιτ (1807) και ποιες αλλαγές επιφέρει στο χάρτη της Κεντρικής Ευρώπης και της Αδριατικής;

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

***

6

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1

1 ώρα

- 1) Τι ήταν η Φιλική Εταιρεία που ιδρύεται το 1814 και ποιος ο σκοπός της;

.....
.....
.....
.....

*

- 2) Ποιος ήταν ο Αλέξανδρος Υψηλάντης και τι γνωρίζεις για την επανάσταση που κηρύσσει το Φεβρουάριο του 1821 στις Παραδουνάβιες Ηγεμονίες;

Παρακολούθησε την εξέλιξή της θεωρώντας τον Ιούνιο 1821 ως το τέλος της.

Εντόπισε τις περιοχές απ' όπου πέρασε ο Αλ.Υψηλάντης μέχρι να καταλήξει στο Δραγατσάνι.

.....
.....
.....
.....
.....

*

- 3) Παρακολούθησε στο χάρτη και προσπάθησε να καταγράψεις την εξάπλωση της επανάστασης στην Πελοπόννησο τον πρώτο και δεύτερο χρόνο της επανάστα-

σης.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

*

4) Ποιες συγκρούσεις Ελλήνων και Τούρκων σημειώνονται στη Στερεά Ελλάδα και στην Εύβοια τον πρώτο χρόνο της επανάστασης; Ποια η σημασία τους;

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

*

5) Παρακολούθησε την εξάπλωση της επανάστασης τον πρώτο και δεύτερο χρόνο στον υπόλοιπο ελλαδικό χώρο: Μακεδονία, Χαλκιδική, Κύπρο.

*

6) Να παρακολουθήσεις τη δράση του ελληνικού στόλου στα χρόνια 1821 έως 1824 και να επισημάνεις τα σημαντικότερα γεγονότα που διαδραματίζονται στα νησιά του Αιγαίου αυτή τη χρονική περίοδο.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Ιστορικός Άτλαντας Centennia

7) Τι γνωρίζεις για την πρώτη (1822) και δεύτερη (1825-26) πολιορκία του Μεσολογγίου;

---

*

8) Μελέτησε τα γεγονότα και τις φάσεις του εμφυλίου πολέμου που ξεσπά το 1824 ανάμεσα στους επαναστατημένους Έλληνες.

***

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 2

30 λεπτά

1) Παρακολούθησε στο χάρτη πώς καταστέλλεται σταδιακά η ελληνική επανάσταση απ' τον Ιμπραήμ και τους Τούρκους.

Να καταγράψεις τα σημαντικότερα γεγονότα αυτής της πορείας (1824 - 1827).

---

*

2) Τι γνωρίζεις για το Σύνταγμα που ψηφίζει το 1822 η Α' Εθνοσυνέλευση και επικυρώνει η Β' το 1823;

---

*

3) Τι αποφασίζει η Γ' Εθνοσυνέλευση το 1827 σχετικά με τη διακυβέρνηση του νεοσύστατου ελληνικού κράτους; Ποιο το έργο του Ιωάννη Καποδίστρια που κυβερνά το διάστημα 1828 - 1831;

***

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 3

15 λεπτά

Παρακολούθησε μέσα απ' το περιεχόμενο των παρακάτω διπλωματικών κειμένων, την ίδρυση ενός ανεξάρτητου ελληνικού κράτους:

Σχέδιο τριών τμημάτων (1824)
Πρωτόκολλο Πετρούπολης (1826)
"Ιουλιανή Σύμβαση" (1827)
Πρωτόκολλο Λονδίνου (1829)
Πρωτόκολλο Ανεξαρτησίας (3.2.1830)
Πρωτόκολλο Λονδίνου (1831).

***

7

**Η ΠΟΡΕΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΑΠΟ ΤΟ 1832 ΕΩΣ ΤΟ 1912
ΚΑΙ ΟΙ ΕΞΕΛΙΞΙΣ ΣΤΑ ΕΘΝΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ**

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1**30 λεπτά**

1) Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω προτάσεις ως σωστές ή λανθασμένες. Να δώσετε τις σωστές απαντήσεις σε όσες προτάσεις χαρακτηρίσετε ως λανθασμένες.

α) Πριν από τον ερχομό του Όθωνα στην Ελλάδα δημιουργήθηκε τριμελής Αντιβασιλεία από τους επιφανέστερους Έλληνες που διοίκησε μέχρι το 1837.

β) Ο Όθωνας και η Αντιβασιλεία συμπεριέλαβε στη διοίκηση και στο στρατό του νέου κράτους πολλούς από τους Έλληνες αγωνιστές της Επανάστασης.

γ) Οι Έλληνες εξεγέρθηκαν κατά της απόλυτης μοναρχίας του Όθωνα το 1843.

δ) Το πολίτευμα που καθιερώθηκε το 1844 ήταν η Συνταγματική Μοναρχία.

ε) Κατά τον Κριμαϊκό Πόλεμο που έλαβε χώρα στη Νότια Ρωσία το 1854-1856 η Ρωσία σε συμμαχία με τη Μ. Βρετανία και τη Γαλλία αντιμετώπισε την Οθωμανική Αυτοκρατορία.

στ) Η Ελλάδα στη διάρκεια του Κριμαϊκού Πολέμου επιτέθηκε στην Οθωμανική Αυτοκρατορία και απελευθέρωσε τη Θεσσαλία και μέρος της Ηπείρου.

ζ) Ο Όθωνας αναγκάστηκε να φύγει από την Ελλάδα το 1862 μετά από επιτυχημένο αντιβασιλικό κίνημα.

*

2) Να αντιστοιχίσετε τα δεδομένα της στήλης A με αυτά της στήλης B.

A

1. Άφιξη Όθωνα
2. Εξεγέρσεις σε Ήπειρο, Θεσσαλία και Μακεδονία
3. Κόμης Άρμανσπεργκ
4. Χάττι-Χουμαγιούν
5. Αυτοκεφαλία Εκκλησίας της Ελλάδος
6. Αντιβασιλικά κινήματα
7. Ιωάννης Κωλέττης
8. Εκθρόνιση Όθωνα
9. Στρατηγός Μακρυγιάννης
10. Κριμαϊκός Πόλεμος

B

- α. 12 Οκτωβρίου 1862
- β. 25 Ιανουαρίου 1833
- γ. Εκφραστής Μεγάλης Ιδέας
- δ. 1850
- ε. 1854
- στ. 1862
- ζ. Επανάσταση 3ης Σεπτ. 1843
- η. Μέλος Αντιβασιλείας
- θ. 1853
- ι. 1856

*

3) Να αναφέρετε τι γνωρίζετε για την αλλαγή της βασιλικής δυναστείας στην Ελλάδα και με ποια εδαφική και πολιτειακή μεταβολή συνδέθηκε αυτή.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

*

4) Να επισημάνετε τα κυριότερα γεγονότα κατά τη διάρκεια της Κρητικής Επανάστασης του 1866, το ρόλο που έπαιξε το ελληνικό κράτος και τα αποτελέσματα που είχε η επανάσταση αυτή στο κρητικό ζήτημα.

.....
.....
.....
.....

***

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 2**45 λεπτά**

- 1) Να αναφέρετε τις κυριότερες εξελίξεις κατά τη βαλκανική κρίση του 1875, τα κυριότερα σημεία των συνθηκών που ακολούθησαν και τις διαφοροποιήσεις που επήλθαν στο εδαφικό καθεστώς των βαλκανικών χωρών ως άμεση ή έμμεση συνέπεια αυτών των συνθηκών.

---

*

- 2) Να παρακολουθήσετε στο χάρτη την πορεία του ελληνοτουρκικού πολέμου του 1897 και να αναφέρετε ποιοι λόγοι οδήγησαν στην έκρηξή του, με ποιο εθνικό θέαμα συνδέθηκε άμεσα και ποιές επιπτώσεις είχε για την Ελλάδα.

---

*

Ιστορικός Άτλαντας Centennial

3) Ποιες είναι οι κυριότερες εξελίξεις του Κρητικού Ζητήματος από το 1895 έως το 1912;

*

4) Να αναφέρετε τι γνωρίζετε για τους παρακάτω όρους, πρόσωπα και γεγονότα.

EMEO

Κομιτατζήδες

Μακεδονικός Αγώνας

Εξαρχία

Εξέγραψη Ἰλιντεν

Μακεδονικό Κομιτάτο

Παύλος Μελάς

Ίων Δραγούμης

Γερμανός Καραβαγγέλης

*

5) Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω προτάσεις ως σωστές ή λανθασμένες. Να αναδιατυπώσετε με το σωστό περιεχόμενο τις προτάσεις που θα χαρακτηρίσετε ως λανθασμένες.

α) Το κίνημα στο Γουδί οργανώθηκε από το Στρατιωτικό Σύνδεσμο στις 15 Αυγούστου 1909 και είχε ως στόχο την ανατροπή του βασιλιά και την εγκαθίδρυση δικτατορίας.

β) Ο Ελευθέριος Βενιζέλος ανέλαβε την πρωθυπουργία το 1910 και επεδίωξε την πολεμική προετοιμασία και εσωτερική ανασυγκρότηση της χώρας.

γ) Ο Βενιζέλος ήρθε σε σύγκρουση με το βασιλιά Γεώργιο Α', γιατί ήθελε την απομάκρυνση των βασιλοπαΐδων από την αρχηγία του στρατεύματος και την αλλαγή του Συντάγματος.

δ) Η Ελλάδα δεν υπέγραψε συμμαχίες με τις υπόλοιπες βαλκανικές χώρες πριν από τους Βαλκανικούς Πολέμους γιατί δε συμφωνούσαν στο μελλοντικό εδαφικό καθεστώς της Μακεδονίας.

***

8

Η ΚΡΙΣΙΜΗ ΔΕΚΑΕΤΙΑ 1912-1922 ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ Ο Α' ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1

1 ώρα

- 1) Ποιες συμμαχίες δημιουργήθηκαν στο βαλκανικό χώρο κατά τη διάρκεια του 1912 και πριν από την έναρξη του Α' Βαλκανικού Πολέμου;

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

*

- 2) Ποιες εδαφικές αλλαγές σημειώθηκαν στο χώρο της Ανατολικής Μεσογείου κατά το τελευταίο έτος πριν από την έναρξη του Α' Βαλκανικού Πολέμου;

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

*

- 3) Να αναφέρετε την ημερομηνία έναρξης και λήξης του Α' Βαλκανικού Πολέμου, τις αντιπαρατιθέμενες χώρες και τα κυριότερα γεγονότα του και να επισημάνετε στο χάρτη την απελευθερωτική πορεία του ελληνικού στρατού και ναυτικού.

4) Να αναφέρετε τη συνθήκη με την οποία έληξε ο Α' Βαλκανικός Πόλεμος, τα κυριότερα σημεία της ως προς τις εδαφικές διευθετήσεις των εμπολέμων χωρών και τα ζητήματα που άφηνε εκκρεμή.

5) Να αναφέρετε ποιοι λόγοι οδήγησαν στον Β' Βαλκανικό Πόλεμο και ποιες ήταν οι αντιμαχόμενες πλευρές.

Ιστορικός Άτλαντας Centennia

6) Αφού αναφέρετε την ημερομηνία έναρξης και λήξης του Β' Βαλκανικού Πολέμου, να παρουσιάσετε την πορεία των πολεμικών επιχειρήσεων, επικεντρώνοντας την παρουσίασή σας κυρίως στη νικηφόρα απελευθερωτική προέλαση των ελληνικών στρατευμάτων και να επισημάνετε τις σημαντικότερες μάχες.

.....
.....
.....
.....
.....

*

7) Να αναφέρετε τη συνθήκη που υπογράφηκε μετά τη λήξη του Β' Βαλκανικού Πολέμου, την ημερομηνία που υπογράφηκε και τα κυριότερα σημεία της και να επισημάνετε τις εδαφικές διαφοροποιήσεις που επέφερε στα Βαλκάνια.

.....
.....
.....
.....
.....

*

8) Ποιες θετικές επιπτώσεις είχε για την Ελλάδα μετά το τέλος των Βαλκανικών Πολέμων, η απελευθέρωση και ενσωμάτωση του μεγαλυτέρου μέρους της Μακεδονίας και των νησιών του Αιγαίου και σημαντικού μέρους της Ήπειρου;

.....
.....
.....
.....
.....

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 2**1 ώρα**

- 1) Να παρακολουθήσετε στο χάρτη τις πολεμικές επιχειρήσεις του Α' Παγκοσμίου Πολέμου και να αναφέρετε τις κυριότερες φάσεις του και την κατάληξή του.

.....
 .....
 .....
 .....

★

- 2) Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω προτάσεις ως σωστές ή λανθασμένες. Να αναδιατυπώσετε με το σωστό περιεχόμενο τις προτάσεις που θα χαρακτηρίσετε ως λανθασμένες.

α) Η βασικότερη αιτία για την έναρξη του Α' Παγκοσμίου Πολέμου ήταν ο οικονομικός και πολιτικός ανταγωνισμός των μεγάλων ευρωπαϊκών κρατών, ιδίως μετά τη σημαντική οικονομική ανάπτυξη της Γερμανίας.

β) Η αφορμή για την έναρξη του Α' Παγκοσμίου Πολέμου ήταν η προσάρτηση της Βοσνίας και της Ερζεγοβίνης από την Αυστροουγγαρία.

γ) Οι "Κεντρικές Δυνάμεις" περιλάμβαναν τη Γερμανία, τη Ρωσία και την Αυστροουγγαρία.

δ) Οι ΗΠΑ εισήλθαν στον πόλεμο το 1917 στο πλευρό της Αντάντ.

ε) Η "Κοινωνία των Εθνών" ιδρύθηκε το 1916 κατά τη διάρκεια του πολέμου προκειμένου να σταματήσει τις συγκρούσεις και να επιλύσει ειρηνικά τις διαφορές.

★

- 3) Να αναφέρετε τη συνθήκη με την οποία έληξε ο Α' Παγκόσμιος Πόλεμος και τα κυριότερα σημεία της και να επισημάνετε στο χάρτη τις εδαφικές αλλαγές που επέβαλε. Παράλληλα να αναφέρετε τις εδαφικές αλλαγές που συντελέστηκαν στην Ευρώπη, πλην της Ελλάδος, με άλλες συνθήκες στα πλαίσια του Συνεδρίου της Ειρήνης.

Ιστορικός Άτλαντας Centennia

---

*

- 4) Να αναφέρετε πότε ξέσπιασε η ρωσική επανάσταση, ποια είναι τα κυριότερα γεγονότα που έλαβαν χώρα τα 6 πρώτα χρόνια της, ποιοι οι πρωταγωνιστές της και ποια στάση τήρησε έναντι του πολέμου.

---

*

- 5) Να αναφέρετε ποιοι είναι οι λόγοι που οδήγησαν στον Εθνικό Διχασμό και να παρουσιάσετε τις κυριότερες πολιτικές εξελίξεις στο εσωτερικό της Ελλάδας από το 1914 έως το 1917.

---

*

6) Να επισημάνετε στο χάρτη τις περιοχές των Βαλκανίων που αποβιβάστηκαν οι Αγγλογάλλοι κατά τον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο και να παρουσιάσετε την εξέλιξη των πολεμικών επιχειρήσεων των στρατευμάτων αυτών.

*

7) Να προσδιορίσετε στο χάρτη τις περιοχές της Ελλάδας που εντάχθηκαν στην κυβέρνηση Εθνικής Αμύνης μετά τον Εθνικό Διχασμό και να παρακολουθήσετε την πορεία ένταξης και νέων περιοχών στη βενιζελική κυβέρνηση καθώς και τις ελληνικές πολεμικές επιχειρήσεις από την είσοδο της Ελλάδας στον πόλεμο έως τη λήξη του.

***

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 3

1 ώρα

1) Να αναφέρετε τι γνωρίζετε για τους διωγμούς των υπόδουλων Ελλήνων από τους Νεοτούρκους από το 1914 έως το 1922 και τη γενοκτονία Ελλήνων Πόντου και Αρμενίων από τους Τούρκους και να προσδιορίσετε στο χάρτη τις περιοχές των διωγμών.

.....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....

*

2) Ποιες Συνθήκες μετά τον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο αφορούσαν την Ελλάδα, τι προέβλεπαν, ποιες εδαφικές αλλαγές επέβαλαν και με ποιο τρόπο αντιμετώπιζαν όλα τα εκκρεμή ελληνικά ζητήματα.

.....
 .....
 .....

*

3) Να παρακολουθήσετε στο χάρτη τις επιχειρήσεις της Μικρασιατικής Εκστρατείας και να επισημάνετε τα όρια προέλασής του και τις κυριότερες πολεμικές συγκρούσεις.

*

4) Να αναφέρετε τις πολιτικές εξελίξεις στο εσωτερικό της Ελλάδας από το 1920 έως το 1922, το ρόλο που αυτές έπαιξαν στην έκβαση της Μικρασιατικής Εκστρατείας και να τις συσχετίσετε με τη στάση και το ρόλο που κράτησαν οι Μεγάλες Δυνάμεις έναντι της Ελλάδος.

*

5) Ποιες επιπτώσεις είχε η Μικρασιατική Καταστροφή στην πολιτική ζωή της Ελ-

λάδας και στο ιδεολογικό, οικονομικό και κοινωνικό πεδίο της χώρας.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

*

6) Να επισημάνετε τα κυριότερα σημεία της Συνθήκης της Λωζάνης και να προσδιορίσετε στο χάρτη τα σύνορα που προβλέπονταν για την Ελλάδα.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

***

9

Ο Β' ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ ΚΑΙ Ο ΜΕΤΑΠΟΛΕΜΙΚΟΣ ΚΟΣΜΟΣ

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1

20 λεπτά

- 1) Να παρακολουθήσετε στο χάρτη του μεσοπολέμου (1919-1939) της Ευρώπης και της Β. Αφρικής τις επεκτατικές τάσεις ορισμένων χωρών και τις εδαφικές αλλαγές που πραγματοποιούνται κυρίως προς το τέλος του Α' Παγκόσμιου Πολέμου και να τις συσχετίσετε με την εμφάνιση ολιγαρχικών καθεστώτων στην εξουσία αυτών των χωρών.

*

- 2) Να αναφέρετε τις σημαντικότερες πολιτικές εξελίξεις στην Ελλάδα κατά την περίοδο του Μεσοπολέμου.

***

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 2

1 ώρα

1) Αφού παρακολουθήσετε τις πολεμικές φάσεις του Β' Παγκοσμίου Πολέμου μέσα από το χάρτη από την έναρξη έως το τέλος του να αναφέρετε τι γνωρίζετε για τα παρακάτω γεγονότα και πρόσωπα, να τα εντάξετε στο γενικότερο ιστορικό πλαίσιο του πολέμου και να τα εντοπίσετε, όπου αυτό είναι εφικτό, στο χάρτη.

Μάχη Δουνκέρκης
Τσώρτσιλ
Ρόμελ
Ντε Γκωλ
Μάχη της Αγγλίας
Επιχείρηση Μπαρμπαρόσα

---

*

2) Να αναφέρετε την ημερομηνία έναρξης του ελληνοϊταλικού πολέμου και τις κυριότερες ελληνικές επιχειρήσεις. Παρακολουθήστε την εξέλιξη του χάρτη και καταγράψτε την πορεία απελευθέρωσης της Βορείου Ήπειρου - για μία ακόμη φορά - από τον ελληνικό στρατό.

---

*

3) Να παρακολουθήσετε την προέλαση των γερμανικών στρατευμάτων και την κατάληψη της Ελλάδας και να αναφέρετε τις σημαντικότερες ελληνικές προσπάθειες για αντίσταση σ' αυτήν την προέλαση.

*

4) Να προσδιορίσετε στο χάρτη τη διαίρεση της Ελλάδας σε ζώνες κατοχής και να εντοπίσετε τις περιοχές όπου η Εθνική Αντίσταση είχε λάβει σημαντικές διαστάσεις.

***

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 3

1 ώρα

1) Να παρακολουθήσετε στο χάρτη την πορεία των πολεμικών επιχειρήσεων κατά τη διάρκεια του εμφυλίου πολέμου και να αναφέρετε επιγραμματικά τα κυριότερα γεγονότα που οδήγησαν στον εμφύλιο.

---

*

2) Να επισημάνετε τα εδαφικά κέρδη που είχε η Ελλάδα μετά τη λήξη του Β' Παγκοσμίου Πολέμου και να αναφέρετε τη συνθήκη με την οποία έγινε αυτή η προσάρτηση.

*

3) Να αναφέρετε τι γνωρίζετε για τα παρακάτω γεγονότα και να προσδιορίσετε τις περιοχές που έλαβαν χώρα.

Σεπτεμβριανά 1955

Διωγμοί 1964

Ιουλιανά 1965

21 Απριλίου 1967

Πολυτεχνείο

“Αττίλας”

Ένταξη στην ΕΟΚ

Ελληνοτουρκική κρίση 1987

Σκοπιανό ζήτημα

---

*

- 4) Να παρακολουθήσετε την πορεία ανεξαρτησίας της Κύπρου από την ίδρυσή της και να αναφέρετε τι γνωρίζετε για την περίοδο της κρίσης του 1964, την εισβολή και τουρκική κατοχή της Κύπρου το 1974 και τις εξελίξεις στο Κυπριακό Ζήτημα μέχρι σήμερα.

***

10

ΟΙ ΕΔΑΦΙΚΕΣ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΤΟ 19ο ΚΑΙ 20ο ΑΙΩΝΑ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1

30 λεπτά

- 1) Να αναφέρετε τις διπλωματικές πράξεις που οδήγησαν στην ανεξαρτησία της Ελλάδας κατά τη διάρκεια και μετά από τη λήξη της Ελληνικής Επαναστάσεως και να προσδιορίσετε στο χάρτη τα σύνορα που προβλέπονταν να έχει σε κάθε περίπτωση το νεοσύστατο κράτος.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

*

- 2) Να αναφέρετε πότε και με ποιο τρόπο έγινε η Ένωση των Επτανήσων με την Ελλάδα. Να επισημάνετε τους λόγους που οδήγησαν σ' αυτήν την εξέλιξη.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

*

3) Ποιες διαφοροποιήσεις επήλθαν στο διοικητικό και εδαφικό καθεστώς της Κρήτης στο δεύτερο μισό του 19ου αι. και στις αρχές του 20ου αι., έως το 1912, και με ποια σημαντικά γεγονότα συνδέονται;

.....
.....
.....
.....
.....
.....

*

4) Να επισημάνετε τις αλλαγές στο εδαφικό καθεστώς στην περιοχή της ΝΑ Ευρώπης, οι οποίες προέκυψαν κατά τη διάρκεια της δεκαετίας 1875-1885, αναφερόμενοι στα σύνορα που προέβλεπε κάθε συνθήκη ξεχωριστά.

.....
.....
.....
.....
.....
.....

*

5) Ποια πορεία και ποια έκβαση είχε ο ελληνοτουρκικός πόλεμος του 1897 και τι προέβλεπε η Συνθήκη Ειρήνης;

.....
.....
.....

***

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 2

25 λεπτά

1) Τι πρόβλεπε η Συνθήκη του Λονδίνου του 1913 σχετικά με τα ελληνικά σύνορα;

---

*

2) Να αναφέρετε τα κυριότερα σημεία της Συνθήκης του Νεϊγύ και να προσδιορίσετε στο χάρτη τις εδαφικές αλλαγές στο βαλκανικό χώρο.

---

*

3) Να επισημάνετε στο χάρτη τις εδαφικές αλλαγές που προέβλεπε η Συνθήκη των Σεβρών στον ευρύτερο χώρο της Ανατολικής Μεσογείου και της Μέσης Ανατολής και να καταγράψετε τα κυριότερα σημεία της συνθήκης που αφορούσαν την Ελλάδα.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

***

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 3

20 λεπτά

1) Να προσδιορίσετε στο χάρτη τα σύνορα της Ελλάδας σύμφωνα με τη Συνθήκη της Λωζάνης. Να αναφέρετε τους κυριότερους όρους που αφορούν το εδαφικό ζήτημα, την ανταλλαγή των πληθυσμών και το καθεστώς της ελληνικής μειονότητας στην Κωνσταντινούπολη, Ίμβρο και Τένεδο και της μουσουλμανικής στη Δυτική Θράκη. Να παρατηρήσετε το χάρτη της ευρύτερης περιοχής της ανατολικής Μεσογείου, όπως αυτός διαμορφώνεται μέσα από τις συνθήκες Σεβρών και Λωζάνης και να εκθέσετε τις παρατηρήσεις και τα σχόλιά σας.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

*

2) Να διερευνήσετε την πορεία του ζητήματος της Βορείου Ηπείρου σύμφωνα με τις ρυθμίσεις του 1914 και του 1923.

---

*

3) Να προσδιορίσετε πότε έγινε η ένωση των Δωδεκανήσων με την υπόλοιπη Ελλάδα, στα πλαίσια ποιας συνθήκης και ως απότοκος ποιων εξελίξεων.

Να αναφέρετε επίσης την πορεία του ζητήματος των Δωδεκανήσων μέσα από τις συνθήκες από το 1912 έως την ένωση.

---

*

4) Να αναφέρετε τη συμφωνία με την οποία η Κύπρος απέκτησε την ανεξαρτησία της και τους βασικότερους όρους της.

***